ביאור על הנ״ל

شرح ما سبق

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية
/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/vayechi/2

1 **ביאור על הנ״ל**

شرح لما سبق

2 **הנה השבטים הם ב׳ בחי׳ מלמטה למעלה ומלמעלה למטה עלמא דנוקבא ועלמא דדכורא**

أما الأسباط فهم على مستويين، أي جانبين (bechinah ,**בחינה**): من الأسفل إلى الأعلى، ومن الأعلى إلى الأسفل؛ وهما عالم الجانب الأنثوي (alma d'nukva ,**עלמא דנוקבא**) وعالم الجانب الذكوري (alma d'duchra ,**עלמא דדכורא**).

(וכמש״ל [וכמה שכתוב לעיל] **ע״פ והנה אנחנו מאלמים אלומים שנשמות השבטים נמשכו מבריאה והן בבחי׳ מלמטה למעלה לעלו׳ מברי׳** [מבריאה] **לאצי׳ ושרשן הן י״ב גבולי אלכסון שבז״א דאצי׳ שנק׳ שבטי י״ה שנמשכים מלמעלה למטה).**

(كما شُرح أعلاه في سياق الآية: «وإذا نحن نضمّ حزماً»، فإن أرواح الأسباط جُذبت من عالم الخلق (Beriah ,**בריאה**)، وهي في مستوى «من الأسفل إلى الأعلى»، لترتقي من **בריאה** إلى عالم الانبثاق (Atzilus ,**אצילות**)؛ أما جذرها فهو الحدود القطرية الاثنا عشر في الوجه المصغّر (**ז״א / זעיר אנפין**, Z'eir Anpin) في **אצילות**، وهي تُسمّى «أسباط **י״ה**»، وتنحدر من الأعلى إلى الأسفل.)

והנה באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא שע״י בחי׳ ראובן שמלמטה למעלה ממשיך גילוי בחי׳ ראובן שמלמעלה למטה

والآن، «من خلال استثارة من الأسفل (**אתערותא דלתתא**, isarusa dilesata) [تأتي] استثارة من الأعلى (**אתערותא דלעילא**, isarusa dileila)»: فمن خلال **בחינה** رؤوبين (**ראובן**, Reuven) التي تكون من الأسفل إلى الأعلى، يُستجلب إلى الأسفل انكشاف **בחינה** رؤوبين التي تكون من الأعلى إلى الأسفل.

והוא כי בחי׳ ראובן הוא בחי׳ ראו ב״ן [שם ב״ן] **בחי׳ ראיה אותיות ארי״ה ומלמטה למעלה הוא בחי׳ לאסתכלא ביקרא דמלכא שמזה נמשך תוקף האהבה בחי׳ פני ארי׳** [אריה] **אל הימין וכו׳**

وذلك لأن **בחינה** رؤوبين هي **ראו בן** (re'u ven، «انظر، ابن»)، أي **בחינה** الرؤية (**ראיה**, re'iyah)، وحروفها هي حروف **ארי״ה** (aryeh، «أسد»). ومن الأسفل إلى الأعلى، تكون بمثابة «التطلع إلى مجد الملك»، ومنها تنبع شدة الحب، أي **בחינה** «وجه أسد عن اليمين»، إلخ.

וע״ז נמשך ג״כ אתעדל״ע [אתערותא דלעילא] **מלמעלה למטה גלוי בחי׳ ראיה עליונה כי ראה ה׳ בעניי בחי׳ התקרבות כי עתה יאהבני אישי.**

ومن خلال ذلك تُستجلب أيضًا استثارة من الأعلى، من الأعلى إلى الأسفل: انكشاف **בחינה** الرؤية العلوية، «لأن **ה׳** رأى ضيقي»؛ وهو جانب الاقتراب: «فإن زوجي الآن سيحبني».

3 **וימינו תחבקני. וכמו״כ** [וכמו כן] **ע״י בחי׳ שמעון שמלמטה למעלה אם שמע תשמעו מעורר בחי׳ אתעדל״ע** [אתערותא דלעילא] **כי שמע ה׳ כו׳**

«ويمينُه تحتضنني». وكذلك، من خلال مستوى شمعون (**שמעון**) المتجه من الأسفل إلى الأعلى، فإن «إن أصغيتم إصغاءً» يوقظ مستوى الاستثارة من الأعلى (**אתערותא דלעילא**, isarusa dileila): «لأن **ה׳** قد سمع»، إلخ.

וענין ראי׳ [ראיה] **היא מקרוב ושמיע׳** [ושמיעה] **היא מרחוק כמ״ש ה׳ שמעתי שמעך יראתי. בחי׳ אודנין כי חבקוק היה בבחי׳ הריחוק שהוא בחי׳ שוב כענין וינועו ויעמדו מרחוק**

ومعنى ذلك أن الرؤية تكون عن قرب، أما السماع فيكون عن بُعد، كما ورد: «يا **ה׳**، سمعت خبرك فخشيت»: هذا هو مستوى الأذنين (**אודנין**, udnin)، إذ كان حبقوق (**חבקוק**) في مستوى البُعد، وهو مستوى الرجوع (**שוב**, shov)، على نحو ما ورد: «فارتعدوا ووقفوا من بعيد».

ומזה נמשך מלמעלה למטה כי שמע ה׳ כי שנואה אנכי ויתן לי וגו׳ שמזה יהי׳ [יהיה] **התקרבות מלמעלה (ושנואה שאינה אהובה כ״כ** [כל כך] **שהרי כתיב ויאהב גם את רחל מלאה)**

ومن هذا يُستمدّ من الأعلى إلى الأسفل: «لأن **ה׳** قد سمع أنني مكروهة، وأعطاني»، إلخ؛ ومن ذلك ينشأ قرب من الأعلى. («مكروهة» تعني أنها لم تكن محبوبة بالقدر نفسه، إذ ورد: «وأحبّ يعقوب (**יעקב**) راحيل (**רחל**) أيضًا أكثر من ليئة (**לאה**)»).

מחמת שעושה א״ע [את עצמו] **רחוק ושמאל דוחה ונק׳ שנואה כי שמאלו תחת לראשי וע״ז אח״כ בחי׳ לוי ט״ו וו״ן דאמוי״צ** [דאמת ויציב].

[وذلك] لأن المرء يجعل نفسه بعيدًا، و«اليسار يدفع»، [ولذلك] يُدعى «مكروهًا»، إذ إن «يسراه تحت رأسي». ومن خلال ذلك يأتي بعدئذٍ مستوى لاوي (**לוי**): حروف الواو الخمسة عشر في «إيمِت ڤيياتسيف (**אמת ויציב**, Emes Veyatziv)» («حقّ وثابت»).

וג׳ בחי׳ אלו הן ג׳ קוין חח״ן [חכמה חסד נצח] **בג״ה** [בינה גבורה הוד] **ודת״י** [ודעת תפארת יסוד] **שהוא קו האמצעי הוא בחי׳ לוי.**

وهذه المستويات الثلاثة هي الخطوط الثلاثة: الحكمة (**חכמה**, Chochmah)، والإحسان (**חסד**, Chesed)، والنصر (**נצח**, Netzach)؛ والفهم (**בינה**, Binah)، والشدة (**גבורה**, Gevurah)، والبهاء (**הוד**, Hod)؛ والمعرفة (**דעת**, Daas)، والجمال (**תפארת**, Tiferes)، والأساس (**יסוד**, Yesod). وهذا هو الخط الأوسط، وهو مستوى لاوي.

שע״י ג׳ בחי׳ אלו נמשך בחי׳ יהודה יודוך אחיך להיות בחי׳ הודאה כתר מל׳

فمن خلال هذه المستويات الثلاثة يُستمدّ مستوى يهوذا (**יהודה**): «إياك يقرّ إخوتك»، ليكون مستوى الإقرار (**הודאה**, hoda'ah)، تاج الملكوت: التاج (**כתר**, Keser) والملكوت (**מלכות**, Malchus).

דהנה המל׳ היא בחי׳ מקבל ול״ל [ולית ליה / ולית לה] **מגרמה כלום ואעפ״כ** [ואף על פי כן] **אחר שמקבלת הרי היא בחי׳ מלכות עליהם (ונק׳ כתר מל׳ שהיא בחי׳ כתר מלמטה למעלה) הגם שהם ממשיכים לה האורות ופרקין (וע׳ בזהר בלק ע״פ גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו כו׳)**

ذلك أن الملكوت (**מלכות**) مستوى متلقٍّ، و«ليس لها من ذاتها شيء البتة»؛ ومع ذلك، بعد أن تتلقى، تصبح هي صاحبة الملك عليهم (وتُسمّى «تاج الملكوت»، لأنها مستوى التاج من الأسفل إلى الأعلى)، مع أنهم يُنزِلون إليها الأنوار والمفاصل (**פרקין**, perakin). (وانظر الزوهار (**זהר**, the Zohar)، باراشات بالاق، في تفسير الآية: «أشدّاء في قوتهم، عاملون بأمره، مصغون إلى صوت كلمته»، إلخ).

וה״ז [והרי זה] **כמשל המלך ב״ו** [בשר ודם] **שהוא מקבל המס הכסף והזהב מאנשי מדינתו ואעפ״כ** [ואף על פי כן] **הרי הוא מולך עליהם כו׳**

وهذا يشبه المثل بملك من لحم ودم يتلقى الضريبة، من فضة وذهب، من أهل بلاده، ومع ذلك يملك عليهم، إلخ.

כך המל׳ שרשה בכתר נעוץ סופן בתחלתן רק שצריך המשכת הכתר הנק׳ טמירו דכל טמירין שיהי׳ [שיהיה] **בגילוי בבחי׳ אתה**

وكذلك الملكوت (**מלכות**, Malchus): جذره في التاج (**כתר**, Keser)، إذ «نهايتهم مغروسة في بدايتهم»؛ لكن لا بد من إنزال **כתר**، الذي يُسمّى «أخفى الخفيّات»، كي ينكشف، في مستوى «أنت» (**אתה**, atah).

ולכן יודוך אחיך מכתר למל׳ ע״י ג׳ קוין הנ״ל ראובן פ׳ ראשונה דק״ש [דקריאת שמע] **בחי׳ שם מ״ב ושמעון פ׳ שניה ע״ב** [שם ע״ב]

لذلك فإن «إخوتك سيعترفون بك» [هو] من **כתר** إلى **מלכות**، عبر الخطوط الثلاثة المذكورة أعلاه: رأوبين (**ראובן**) هو الفقرة الأولى من الشماع (**שמע**, Shema [اسمع])، مستوى اسم الاثنين والأربعين؛ وشمعون (**שמעון**) هو الفقرة الثانية، [اسم] الاثنين والسبعين.

(וע׳ במ״א דלכאורה שם מ״ב הוא גבורה ושם ע״ב [שם ע״ב] **חסד אלא שהוא בחי׳ אור הגבורה בכלי החסד ואור החסד בכלי הגבורה) ולוי אמוי״צ** [אמת ויציב] **בחי׳ הממוצע ונק׳ היכל הרצון שלמעלה מהיכל האהבה שלפני ק״ש** [קריאת שמע] **וכו׳.**

(وانظر في موضع آخر: يبدو للوهلة الأولى أن اسم الاثنين والأربعين هو الشدة (**גבורה**, Gevurah)، وأن اسم الاثنين والسبعين هو الإحسان (**חסד**, Chesed)؛ لكن المقصود هو نور الشدة في وعاء الإحسان، ونور الإحسان في وعاء الشدة.) ولاوي (**לוי**) هو «حقًّا وثباتًا» (**אמת ויציב**, Emes Veyatziv)، مستوى التوسّط، ويُسمّى قصر الإرادة (**היכל הרצון**, heichal ha-ratzon)، وهو أعلى من قصر المحبة الذي يسبق الشماع، إلخ.

והיכל קד״ק [קדש הקדשים] **אדני שפתי כו׳ סמיכת גאולה לתפלה להיות בחי׳ יודוך אחיך בחי׳ הודאה בחי׳ בטול בחי׳ כתר.**

وقصر قدس الأقداس هو «**אדני** (Ado-nai)، [افتح] شفتيّ»، إلخ؛ أي وصل الخلاص (**גאולה**, Geulah) بالصلاة (**תפלה**, Tefillah)، ليكون مستوى «إخوتك سيعترفون بك»: مستوى الاعتراف، ومستوى إبطال الذات (**ביטול**, bittul)، ومستوى **כתר**.

ותעמוד מלדת אין עמידה אלא תפילה (והוא ג״כ לשון עמידה ושתיקה ובטול שהוא בחינת כתר שהוא לשון שתיקה כמו כתר לי זעיר כי הסייג דחכמה הוא שתיקה כמ״ש במ״א בענין יונת אלם וכו׳):

«ووقفت عن الإنجاب» (**ותעמוד**, vata'amod): «الوقوف (**עמידה**, Amidah) ليس إلا الصلاة». (وهي أيضًا تفيد الوقوف والسكون وإبطال الذات، وهو مستوى **כתר**، الذي يدل على الصمت، كما في «انتظرني قليلًا» (**כתר**, kater)؛ لأن «سياج الحكمة (**חכמה**, Chochmah) هو الصمت»، كما شُرح في موضع آخر في شأن «الحمامة الصامتة»، إلخ.)

4 **ידך בעורף אויביך. כי המל׳ יש לה עליות וירידות הפעם אודה**

«تكون يدك على قفا أعدائك». فللملكوت (**מלכות**, Malchus) صعود وهبوط: «هذه المرة سأُقِرّ».

ובלילה יורדת לברר בי״ע כמ״ש ותתן טרף ואין בירור אלא בבחי׳ אחוריים כי הפנימיות מתכלל כנר בפני אבוקה בלי בירור כו׳.

وفي الليل تهبط لتنقّي عوالم الخلق (Beriah ,**בריאה**)، والتكوين (Yetzirah ,**יצירה**)، والفعل (Asiyah ,**עשיה**)، كما هو مكتوب: «وتعطي طعامًا (teref ,**טרף**)»؛ ولا يكون التمحيص إلا في مستوى الجانب الخلفي (achorayim ,**אחוריים**)، لأن البعد الباطني (pnimiyus ,**פנימיות**) يُمتصّ، كشمعة أمام مشعل، من دون تمحيص، إلخ.

וענין ישתחוו לך בני אביך הוא בחי׳ המשכה מבחי׳ אבא למל׳ אבא יסד ברתא

ومعنى «يسجد لك بنو أبيك» هو مستوى إنزال الفيض من مستوى الأب (Abba ,**אבא**)، أي الحكمة (Chochmah ,**חכמה**)، إلى الملكوت: «الأب أسّس الابنة».

כי יודוך אחיך הוא המשכה מכתר שהוא ע״י ג׳ קוין הנ״ל. משא״כ בני אביך המשכת אבא ב׳ קוין והם ראובן ולוי חח״ן [חכמה חסד נצח] **ע״י גמ״ח** [גמילות חסדים] **ודת״י** [ודעת תפארת יסוד] **ע״י תורה נובלות חש״מ** [חכמה של מעלה] **כו׳:**

فـ«إخوتك يقرّون بك» هو إنزال الفيض من التاج (Keser ,**כתר**)، عبر الخطوط الثلاثة المذكورة أعلاه؛ أما «بنو أبيك» فهو إنزال فيض الأب عبر خطين، وهما رؤوبين (**ראובן**) ولاوي (**לוי**): الحكمة (**חכמה**)، والإحسان (Chesed ,**חסד**)، والنصر (**נצח**, Netzach)، من خلال أعمال الإحسان (gemilus chassadim ,**גמילות חסדים**)؛ والمعرفة (Daas ,**דעת**)، والجمال (**תפארת**, Tiferes)، والأساس (Yesod ,**יסוד**)، من خلال التوراة، «الثمر المتساقط من الحكمة العليا»، إلخ.

5 **וענין כי ראה ה׳ בעניי הנה בירורי׳** [בירורים / בירורין] **ותשובה הכל ענין א׳ שהי׳** [שהיה] **יורד ממקום גבוה וצריך לעלות לשם נק׳ תשובה**

وأما قوله: «لأن اسم ה׳ (**הוי' / שם הוי'**, Havayah) رأى ضيقي»: فعمليات التنقية (**בירורי׳**, birurim) والتوبة (**תשובה**, teshuvah) أمر واحد. وما هبط من موضع عالٍ ويتعيّن أن يصعد إلى هناك يُسمّى **תשובה**.

וכן הנשמה ירדה לצורך עליי׳ [עלייה].

وكذلك هبطت النفس لأجل ارتقاء.

והנה ההתקרבות שמחמת בחינת עניי שהוא מרירות הנפש על ריחוקה (עד שגם הנה"ב [הנפש הבהמית] **והגוף יהיו בבחינת אתהפכא כו') היא יותר גדולה כיתרון האור הבא מן החשך וכנודע ממ"ש במ"א בענין ויברך יעקב את פרעה מה ההוא סט'** [סטרא] **וכו':**

أما التقرّب الناشئ عن مستوى أو جانب (bechinah ,**בחינה**) «ضيقي» ـ وهو مرارة النفس بسبب بُعدها (إلى حدّ أن النفس الحيوانية (nefesh habahamis ,**נפש הבהמית**) والجسد أيضاً يبلغان مرتبة التحوّل (is'hapcha ,**אתהפכא**)، وما إلى ذلك) ـ فهو أعظم، كميزة النور الآتي من الظلمة؛ كما هو معلوم مما شُرح في موضع آخر بشأن «وبارك يعقوب (**יעקב**) فرعون»: «كما ذلك الجانب»، وما إلى ذلك.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

This edition contains the Hebrew text و the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/vayechi/2/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق